

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**PROCESSOS I CONTEXTOS
EDUCATIUS**

Coordinació: JOVE MONCLUS, GLORIA

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	PROCESSOS I CONTEXTOS EDUCATIUS			
Codi	100871			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Primària (R 2018) i Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	3	TRONCAL	Presencial
	Grau en Educació Primària (R 2018)	2	TRONCAL	Presencial
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (R 2018)	2	TRONCAL	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	6		5
Coordinació	JOVE MONCLUS, GLORIA			
Departament/s	PEDAGOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BERNAD CAVERO, OLGA	olga.bernad@udl.cat	18,3	
GUTIÉRREZ UJAQUE, DANIEL	daniel.gutierrez@udl.cat	10,5	
JOVE MONCLUS, GLORIA	gloria.jove@udl.cat	3	

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Pendre consciència del que significa ser mestra en el segle XXI
2. Plantejar accions educatives concretes i contextualitzades orientades a la formació de ciutadans participatius i democràtics.
3. Definir en equip projectes educatius de centre atenent les característiques i tipologia de centres escolars.
4. Incorporar criteris de gestió de qualitat en el disseny de projectes educatius de centre.
5. Desenvolupar metodologies que permeten l'aprenentatge i el desenvolupament en contextos heterogenis.
6. Analitzar projectes d'innovació educativa identificant les variables, les característiques i els resultats dels mateixos.
7. Desenvolupar processos d'aprenentatge a partir dels contextos per tal d'esdevenir mestres reflexives, creatives, crítiques i inclusives
8. Analitzar activitats d'ensenyament aprenentatge en base al desenvolupament curricular
9. Utilitzar metodologies de pràctica reflexiva en l'anàlisi de processos educatius propis de l'àmbit escolar i fora d'ell.
10. Analitzar la pràctica docent desenvolupada a l'aula i la pràctica professional desenvolupada al centre.
11. Distingir entre les diverses formes d'interacció , comunicació i aprenentatge que es donen a l'aula.
12. Reflexionar i pendre consciència sobre quins models docents emergeixen durant el procés de formació.
13. Incorporar el tractament de la diversitat en les propostes d'intervenció educativa que realitza i en els projectes que dissenya.
14. Utilitzar amb fluïdesa l'ordenació curricular i la legislació vigent en les activitats que realitza.
15. Reflexionar sobre les propostes curriculars plantejades en diferents contextos per tal d'aprendre a crear condicions d'aprenentatge on tots podem aprendre.
16. Dissenyar activitats d'ensenyament–aprenentatge per tal d'atendre a l'heterogeneïtat
17. Formular propostes d'avaluació de la planificació i de l'activitat docent.

18. Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica envers els contextos heterogenis que caracteritzen la societat del segle XXI.

Resultats de l'aprenentatge :

- Mostra un bon coneixement del currículum, de manera que és capaç de construir situacions curriculars i no ser merament consumidor del currículum (ja sigui document oficial, ja sigui llibres de text, ja sigui materials elaborats per altres).
- Revisa les situacions d'aprenentatge que ha viscut durant la formació en diferents contextos, posant especial èmfasi en els espais inter i transdisciplinaries que s'han generat i que s'haguessin pogut generar.
- Pren consciència de la importància del domini del contingut disciplinar per poder concretar metodologies obertes d'atenció a la diversitat com a projectes de treball i que permeti realitzar aprenentatges profunds i significatius per a una major comprensió de la nostra condició humana. RA04: Mostra la "fam per la millora i el canvi". Demostrar que s'adona que no coneix i mostra inquietud i exigència intel·lectual per aprendre.
- Analitza i crea intervencions educatives inclusives des de la transdisciplinarietat.
- Mostra la capacitat de concretar projectes grupals, en col·laboració amb altres i desenvolupar-los creant condicions i contextos on tots puguem aprendre.
- Coordina i deriva la seva demanda d'intervenció als recursos educatius adequats
- Disseny i planifica estratègies d'aprenentatge en col·laboració amb els altres docents per donar resposta a les necessitats de la diversitat dels alumnes
- Mostra els marcs conceptuals específics que l'ajuden a posar paraules i pensaments al experienciat i viscut.
- Disseny propostes educatives que permetin als alumnes participar activament en el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Coneix i elabora estratègies metodològiques, organitzatives i didàctiques que permetin la inclusió i el desenvolupament de tot l'alumnat.

Competències

Competències:

- Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.
- Reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Fomentar els valors democràtics, amb especial incidència en els de tolerància, solidaritat, de justícia i de no violència i conèixer i valorar els drets humans
- Conèixer la realitat intercultural i desenvolupar actituds de respecte, tolerància i solidaritat cap als diferents grups socials i culturals.
- Conèixer el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, en particular mitjançant l'eliminació de la discriminació de la dona, sigui quina sigui la seva circumstància o condició, en qualsevol dels àmbits de la vida.

- Conèixer les mesures que garanteixin i facin efectiu el dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat.
- Desenvolupar la capacitat d'analitzar críticament i reflexionar sobre la necessitat d'eliminar tota forma de discriminació, directa o indirecta, en particular la discriminació racial, la discriminació contra la dona, la derivada de l'orientació sexual o la causada per una discapacitat.
- Assumir el compromís de desenvolupament personal i professional amb un mateix i la comunitat. Adaptar les propostes d'aprenentatge a les evolucions culturals més significatives.
- Conèixer les àrees curriculars de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn dels procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de textos dels diversos dominis científics i culturals continguts en el currículum escolar.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin a la igualtat de gènere, a l'equitat i al respecte dels drets humans que conformin els valors de la formació ciutadana.
- Col·laborar amb els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social.
- Assumir la dimensió educadora de la funció docent i fomentar l'educació democràtica per a una ciutadania activa.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.
- Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants transversals
- Adquirir coneixements bàsics d'emprenedoria i dels entorns professionals.
- Adquirir nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

- Disenys i construcció de situacions educatives on tots puguem aprendre
- El currículum per a tots en el context de l'educació inclusiva. Personalització curricular i atenció a la diversitat
- Processos d'innovació i canvi des d'una perspectiva crítica i creativa. El paper del professorat.
- Construcció de la identitat personal i professional com a persona que vol ser mestre en la societat del segle XXI. Compromís ètic.
- El trabajo en red y la cultura colaborativa.
 - Anàlisi de la pràctica educativa i el rol docent: funció docent i canvi social, les implicacions del que significa aprendre i crear les condicions per a que tots puguem aprendre.
 - Intervenció educativa en contextos heterogenis: cap a l'educació inclusiva en l'etapa d'infantil i/o primària
 - Construcció de la Identitat personal i professional i codi deontològic de la professió. "becoming teacher"
 - Models i serveis de suport a l'escola i a la comunitat.
 - Processos d'innovació, canvi i formació contínua. El paper del professorat.
 - Contextos d'aprenentatge. Aprendre més enllà de les aules.

Eixos metodològics de l'assignatura

Es partirà d'un context alfabetitzador i d'aprenentatge inicial i a partir d'allí caldrà realitzar processos de recerca personal i grupal atenent especialment a l'anàlisi de produccions que es generin. Es treballarà a partir de casos pràctics i caldrà la implicació activa de l'estudiantat des de l'autogestió i la presa de decisions individual i/o conjunta per a que el grup sigui una comunitat d'aprenentatge.

Seminari lectures + elaboració d'un mapa conceptual

Desenvolupament del procés d'aprenentatge que es realitzi per tal d'esdevenir mestra reflexiva, creativa, crítica i inclusiva.

Revisió de treballs/pràctiques incidint en l'aspecte actitudinal, revisar situacions que incidien directament en el "becoming teacher" del estudiant

Durant aquest curs donarem molta importància a la revisió de tots aquells treballs que heu desenvolupat al llarg de la vostra formació, fent especial émfasi a si son processos que us capaciten per a la millora de la vostra pràctica professional i per al vostre "becoming teacher"

Caldrà intervenir en el document curricular per tal de coneixe'l i saber concretar-lo d'una manera reflexiva, creativa, crítica i inclusiva.

Activitats que es plantejaran: Resums i Síntesi grupals treballs individuals treballs grupals Exposició Oral i Debats Examen Individual / Prova Participació / Assistència Pràctiques d'Aula Produccions dels alumnes Resolució de Casos Resolució de Problemes projectes Organització de la informació Ús de Bases de Dades Autoavaluació / Coavaluació Realització de programacions Activitat relacionada amb les visites fora de l'aula

Sistema d'avaluació

De les diferents activitats plantejades : Resums i Síntesi grupals treballs individuals treballs grupals Exposició Oral i Debats Examen Individual / Prova Participació / Assistència Pràctiques d'Aula Produccions dels alumnes Resolució de Casos Resolució de Problemes projectes Organització de la informació Ús de Bases de Dades Autoavaluació / Coavaluació Realització de programacions Activitat relacionada amb les visites fora de l'aula, les activitats d'avaluació continua que són objecte de qualificació en l'assignatura són les següents.

Activitat d'avaluació	% en la qualificació final	Qualificació mínima
Projecte personal i relat autobiogràfic	25%	5 *
Intervenció en el document curricular	25%	5 *
Prova escrita	25%	5 *
Evidències i intervenció en zona baixa	25%	5 *

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de les activitats d'avaluació i també una puntuació mínima de 5

* En cas de tenir una de les quatre activitats d'avaluació amb una nota entre 4 i 5 l'equip docent valorarà la possibilitat de realitzar la mitjana ponderada per a obtenir la qualificació final sempre que el resultat final sigui 5

Criteris de qualificació de les activitats

1.- Projecte personal

El projecte personal es realitzarà des de l'inici del curs i es compartirà en les classes. Les classes de la matèria esdevindran espais híbrids

on l'estudiant es compromet a presentar el procés de recerca i d'acció en relació al treball. El treball pretén ser la eina per la construcció

de coneixement compartit, de manera que permeti realitzar processos de metacsciència en el "becoming teacher" esdevenint relats autobiogràfics.

El fet de compartir els treballs pretén que es concretin projectes individuals i/o grupals en relació al territori i amb la comunitat.

Participació en els espais híbrids (classes docents)

Qualitat i nivell d'elaboració del guió.

Aplicació de recursos tècnics i expressius.

Originalitat (narrativa i tècnica).

2.- Intervenció en el document curriculum

Caldrà establir un diàleg amb el curriculum a partir de les diferents activitats proposades

Caldrà intervenir amb el document curricular al llarg de tot el quadrimestre, caldrà portar el document fotocopiats a la classe.

3.- Evidències i intervenció a zona baixa.

Hi haurà un seguit d'evidències que s'encarregaran en l'estància a l'escola per tant que hi pugui haver una relació entre els diferents contextos on l'estudiants pot aprendre.

Prova escrita: dilluns 25 de maig de 9h a 12h.

Tipus d'avaluació en cas que l'alumne acrediti feina: Els criteris d'avaluació seràn els mateixos que els proposats sols difereix en l'apartat de les evidències, que s'estipularan amb l'alumne en concret

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

Departament d'Ensenyament - Currículum Normatiu

Dewey, J. (2008): El arte como experiencia. Barcelona: Paidós (1934).

- Echeita, G. (2007). Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Madrid: Narcea.
- Eisner, E. (2004): El arte y la creación de la mente. El papel de las artes visuales en la transformación de la conciencia. Barcelona: Paidós.
- Gimeno, J. (2003). El alumno como invención. Madrid: Morata.
- Jové, G. et al (2007): Diversidad y cohesión social. Lleida: Milenio.
- Jové, G.; (2013) : Artistry y la docencia como arte. <http://som.esbrina.eu/aprender/docs/1/JoveMonclusGloria.pdf>
- Jové, G.; Vicens, L.; Cano, S.; Serra, O.; Rodríguez, J. (2006): Desig d'alteritat. Programa Àlber: una eina per atendre a la diversitat a l'aula. Lleida: Pagès.
- Jové, G. (2017) . Maestras contemporáneas. Lleida. Publicacions de la UdL
- Morin, E. (coord.) (2003): Educar en la era planetaria. Barcelona: Gedisa. National Center for Clinical Infant Programs (1996): Clasificación Diagnóstica 0-3. Paidós, Buenos Aires.
- Robinson, K. (2011): Los secretos de la creatividad. Entrevista realizada per E. Punset el 17-1- 2011 i emesa a Redes: <http://www.rtve.es/television/20110327/todos-tenemos-capacidad-ser-creativos/420223.shtml> [Consulta: 10 de desembre de 2011]. Sánchez Asín, A. (2006): Dejar hacer o aprender a vivir. Barcelona: Ed. Experiencia.
- Slee, R(2012): La escuela extraordinaria: Exclusión, escolarización y educación inclusiva. Madrid: Morata
- Stainback, S. B. i Stainback, W. C. (1992): Curriculum considerations in inclusive classrooms: facilitating learning for all students. Baltimore: Paul H. Brookes.
- Wagensberg, J. (2007): El gozo intelectual. Barcelona: Tusquets.

Bibliografia complementària

- Alonso, P. i Rodríguez, P. (2004). Dos tutores en el aula. Cuadernos de Pedagogía, 331.
- Chalmers, G. (2003). Arte, educación y diversidad cultural. Barcelona: Paidós.
- Civis, M.; Longàs, E.; Longàs, J.; Riera, J. (2007). Educació, territori i desenvolupament comunitari. Pràctiques emergents. Revista d'Educació Social, 36, p. 13-23.
- Eisner, E. (2004). El arte y la creación de la mente: el papel de las artes visuales en la transformación de la conciencia. Barcelona: Paidós.
- Equip de coordinació del projecte Trama (2007). Projecte Trama. Treball en xarxa en la formació inicial dels professionals de l'educació. Revista d'Educació Social, 36, p. 40-51
- Fullan, M. (2002). Los nuevos significados del cambio en la Educación. Barcelona: Octaedro.
- Gairín, J. i Armengol, C. (2003). Estrategias de formación para el cambio organizacional. Contextos Educativos, 6 (7),355-374.
- Hargreaves, A. (comp.) (2003): Replantear el cambio educativo. Un enfoque renovador. Buenos Aires. Amorrortu.
- Jové, G (2008). Latidos de escuela: de la teoría a la práctica. Vivencias de unos maestros ante la innovación educativa. Kikiriki. Cooperación educativa, 89, 66-73.
- Jové, G. (coord.) (2007). Diversidad y cohesión social. Lleida: Milenium.
- Jové, G., Vicens, L., Cano, S., Serra, O. & Rodríguez, J. (2008). Infantil/Primaria: un camino para reconstruir el conocimiento. Cuadernos de Pedagogía, 376, 25-28.
- Marcelo, C. (2001). El aprendizaje de los formadores en tiempos de cambio. La aportación de las redes y el caso

de la red andaluza de profesionales de la formación. Revista de Curriculum y Formación del Profesorado, 5 (1), 9-26.

Marcelo, C. (2002) La formación inicial y permanente de los educadores. En Consejo Escolar del Estado, Los educadores en la sociedad del siglo XXI. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (p. 161-194).

Morin, E. (1999). Los Siete Saberes Necesarios a la Educación del Futuro. París: Unesco.

Morin, E. (2000). La mente bien ordenada. Barcelona: Seix Barral.

Morin, E. (2010, Enero 17). Elogio de la metamorfosis. *El País* [En línia] http://www.elpais.com/articulo/opinion/Elogio/metamorfosis/elpepuopi/20100117elpepiopi_13/Tes [Consultat 20.01.2010].

Morin, E. (coord.) (2003). Educar en la era planetaria. Barcelona: Gedisa.

Santos Guerra, M. A. (2002). La escuela que aprende. Barcelona: Morata.

Tilstone, C. i altres (2003). Promoción y desarrollo de prácticas educativas inclusivas. Madrid: EOS.

Wagensberg, J. (coord.) (2006). Dalí, noves fronteres de la ciència, l'art i el pensament. Barcelona: Generalitat de Catalunya

Adaptacions a la metodologia degudes al COVID-19

S'ha realitzat videoconferències setmanals de gran i petit grup a fi de potenciar la comunicació entre tot l'alumnat per mitjà d'aquesta eina i de donar els continguts referents a la matèria.

S'ha posat a disposició de l'alumnat tutories individualitzades i s'han realitzat a fi d'atendre a totes les casuístiques plantejades per aquesta situació extraordinària.

S'ha realitzat retorns personalitzats de les evidències avaluatives a fi de fer un seguiment de l'alumnat més proper i adient i que tinguin eines per anar millorant les evidències que cal per superar la matèria.

S'ha ampliat els terminis de presentació de les evidències per fer un retorn personalitzat.

Hem realitzat en col·laboració amb el centre d'Art la Panera la sessió "Isaki Lacuesta: Jo allò prohibit". Enllaç de consulta: <http://www.espaihibrid.udl.cat/?p=2955>

Adaptacions a l'avaluació degudes al COVID-19

S'ha reduït el temari establert a la meitat a fi de l'estudiant pugui assolir els continguts de l'assignatura.

A continuació, es concreta l'avaluació modificada:

- 1. Evidències** (3 documents) - 25% - Dates d'entrega: cada grup a concretar. (Mes de maig per poder fer les devolucions)
- 2. Intervenció al currículum** (1 document) - 25% - Data d'entrega: 8 de maig per poder fer les devolucions.
- 3. Relat autobiogràfic** (1 document) - 25% - Data d'entrega: 25 de maig (opcional) - **1 de juny** (definitiva). Durant la setmana es podrà penjar a l'espai compartit com a l'apartat d'activitats
- 4. Prova escrita** - 25% - Data de realització: 25 de maig de 9h a 11h* excepció de 10h a 12h. La prova escrita està

concretada en un examen tipus test en el qual s'han reduït les lectures. A continuació es detallen les lectures que surten a la prova escrita.

- **Llibre:** Maestras Contemporáneas (TOT – Aneu llegint i reflexionant un capítol cada setmana per anar treballant-lo. Com hem fet fins ara, els diferents capítols s'aniran abordant en les sessions de videoconferència que fem).
- **Article:** Los ojos hacia el planeta (<https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/4335113.pdf>)
- **Article:** Artistry (<http://som.esbrina.eu/aprender/docs/1/JoveMonclusGloria.pdf>)
- **Article:** El creciente campo de los estudios sensorial (<http://www.relaces.com.ar/index.php/relaces/article/viewArticle/330>)
- **Report:** Los 7 saberes necesarios para la educación del futuro de Edgar Morin. (<http://scur.cat/XFHGAF>)
- **Report:** Apunts sobre la impossibilitat del Món (http://www.espaihibrid.udl.cat/wp-content/uploads/2019/09/Jove_-_apunts-de-la-impossibilitat-de-la-imatge-del-mon.docx)

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de les activitats d'avaluació i també una puntuació mínima de 5

* En cas de tenir una de les quatre activitats d'avaluació amb una nota entre 4 i 5 l'equip docent valorarà la possibilitat de realitzar la mitjana ponderada per a obtenir la qualificació final sempre que el resultat final sigui 5

*Com a tret excepcional, en cas de tenir les evidències 1 i/o 2 no superades, es podrà tenir l'opció de presentar un document complementari i voluntari a fi de poder superar-les.